6 Φεβρουαρίου 2026

ΟΥΝΕΣΚΟ: Η ελληνική Γλώσσα για έξι ολόκληρους αιώνες η πρώτη διεθνής γλώσσα

/ Γενικά Θέματα

- Μυργιώτης Παναγιώτης, Μαθηματικός

Η διεθνής κοινότητα έκανε ένα πολύτιμο δώρο εις την Ελλάδα. Η διεθνής οργάνωση ΟΥΝΕΣΚΟ για τον πολιτισμό, για την ειρήνη κ.λπ. με ομόφωνη απόφαση του Εκτελεστικού Συμβουλίου της έκανε το δώρο- πρόκληση σε μας τους Έλληνες. Μας έκαναν υπερήφανους, αλλά συγχρόνως, μας έφεραν σε δύσκολη θέση μας επιφόρτισαν με ευθύνες.

Συγκεκριμένα την 14η Απριλίου 2025 το Εκτελεστικό Συμβούλιο του διεθνούς οργανισμού αποφάσισε να καθιερώσει την 9η Φεβρουαρίου κάθε έτους ως η παγκόσμια ημέρα της Ελληνικής Γλώσσας. Μέχρι τώρα αυτό ήταν με απόφαση της πατρίδας μας. Τώρα η εορτή θα γίνεται με την σφραγίδα της ΟΥΝΕΣΚΟ και σε όλο τον πλανήτη.

Ας αφήσουμε να μιλήσει ο ίδιος ο Οργανισμός για τους λόγους για τους οποίους έλαβε αυτή την απόφαση. Αναφέρει, λοιπόν: «Η γλώσσα είναι φορέας πολιτισμού, κιβωτός αξιών, εννοιών, ταυτότητας, όργανο έκφρασης και δημιουργίας, και

γέφυρα επικοινωνίας, κατανόησης και συνεννόησης». Μεταξύ των χιλιάδων γλωσσών του κόσμου η Ελληνική Γλώσσα συνδυάζει τέσσερα ιδιαιτέρως σημαντικά χαρακτηριστικά.

Πρώτον, «την αδιάσπαστη συνέχεια 40 αιώνων προφορικής παράδοσης και 35 αιώνων γραπτής παράδοσης, εάν λάβουμε υπόψη τη γραμμική γραφή Β’, ή τουλάχιστον 28 αιώνες γραπτής παράδοσης, εάν περιοριστούμε στην αλφαβητική γραφή, γεγονός που καθιστά τα ελληνικά την πιο μακροχρόνια, αδιάκοπα ομιλούμενη και γραφόμενη γλώσσα στην Ευρώπη».Υπενθυμίζει εν προκειμένω ότι, όπως είπε ο ποιητής Γεώργιος Σεφέρης κατά τη διάρκεια της ομιλίας του στην απονομή του Νόμπελ Λογοτεχνίας το 1963, «η ελληνική γλώσσα δεν έπαψε ποτέ να ομιλείται. Υπέστη τις αλλαγές που υφίστανται όλοι οι ζωντανοί οργανισμοί, αλλά ποτέ δεν υπήρξε κενό».

Δεύτερον, αναφέρει τη «μοναδική καλλιέργεια ως γλώσσα (λεξιλόγιο, γραμματική και σύνταξη), λόγω της χρήσης της από απαράμιλλες ιστορικές προσωπικότητες της λογοτεχνίας, της ποίησης, του θεάτρου, της φιλοσοφίας, της πολιτικής και της επιστήμης, όπως ο Όμηρος, ο Πλάτων, ο Αριστοτέλης, ο Αισχύλος, ο Θουκυδίδης, ο Ιπποκράτης, ο Αρχιμήδης και οι Πατέρες της Εκκλησίας».
Τρίτον, την «ευρεία παρουσία σε πολλές γλώσσες, καθώς, διαχρονικά, η ελληνική έχει αποτελέσει μία από τις σημαντικότερες γλώσσες ως προς την επίδρασή της σε όλες τις άλλες ευρωπαϊκές γλώσσες και, δι’ αυτών, ευρύτερα στον κόσμο των γλωσσών». Επιπλέον, η ιδιαίτερη σημασία της ελληνικής γλώσσας επιβεβαιώνεται σαφώς από το γεγονός ότι διδάσκεται διεθνώς τόσο στην αρχαία της μορφή, σε έδρες κλασσικών σπουδών ανά τον κόσμο, όσο και στη μεσαιωνική (Βυζαντινή) και στη σύγχρονη μορφή της, σε έδρες Μεσαιωνικής και Νέας Ελληνικής Γλώσσας παγκοσμίως.

Τέταρτον, σημειώνεται ότι «η ελληνική γλώσσα ήταν και παραμένει μέχρι και σήμερα ανεξάντλητη πηγή της διεθνούς επιστημονικής ορολογίας, ιδιαίτερα στην Ιατρική, καθώς και στα Μαθηματικά, στη Φυσική, στη Χημεία, στη Μηχανική, στην Αστρονομία, στην Κβαντομηχανική, στις κοινωνικές και τις ανθρωπιστικές επιστήμες».

Στην απόφαση μνημονεύεται πως «η ανακάλυψη του αλφαβήτου πριν από 2.800 χρόνια αντιπροσωπεύει μια πραγματική πολιτιστική επανάσταση, που επηρέασε καθοριστικά τον ρου του ανθρώπινου πολιτισμού και της Ιστορίας»,

Στην απόφαση υπογραμμίζεται πως στη «μετακλασική ελληνιστική περίοδο, η ελληνική υπήρξε για έξι ολόκληρους αιώνες η πρώτη διεθνής γλώσσα, γλώσσα συναλλαγών πολλών λαών (linguafranca) και, συγχρόνως γλώσσα πολιτισμική

(kultursprache)». Αιτιολογώντας την απόφαση, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, κι «ο ηλεκτρονικός Θησαυρός της Ελληνικής Γλώσσας (ThesaurusLinguaeGraecae – TLG), ο οποίος περιλαμβάνει κείμενα γραμμένα στην ελληνική γλώσσα από τον Όμηρο έως τους ιστορικούς του 15ου αιώνα, αριθμεί 12.000 ελληνικά κείμενα τεσσάρων χιλιάδων συγγραφέων, που περιλαμβάνουν 105.000.000 λέξεις (σε όλους τους τύπους λέξεων που εμφανίζονται στα κείμενα)».

Τονίζεται εις την απόφαση «ως γλωσσική κοιτίδα των βασικών εννοιών του πολιτισμού, της επιστήμης και της φιλοσοφίας, η ελληνική γλώσσα κατέχει, με ιστορικά και αντικειμενικά κριτήρια, ξεχωριστή θέση μεταξύ των γλωσσών του κόσμου».

Σημειώνει, επίσης, ότι «η συνειδητοποίηση της φωνολογικής δομής της ελληνικής γλώσσας οδήγησε τους Έλληνες του 8ου αιώνα π.Χ. στην καινοτόμο αξιοποίηση του συμφωνικού αλφαβήτου των Φοινίκων με την επινόηση του αλφαβήτου, επιτυγχάνοντας έτσι τη δημιουργία ενός νέου φωνηεντικού αλφαβήτου μέσω της μετάβασης από ένα σύστημα γραφής βασισμένο σε συμφωνικά γράμματα σε ένα σύστημα στο οποίο κάθε ήχος, κάθε φώνημα εκπροσωπείται από ένα γράμμα».

«Η ελληνική έλαμψε την περίοδο της βασιλείας του Μεγάλου Αλεξάνδρου, τη δέχτηκε και την αγκάλιασε ο Ρωμαϊκός Πολιτισμός, ο οποίος υιοθέτησε την ελληνική γραφή με τη μορφή του λατινικού αλφαβήτου, της έδωσε παγκόσμια διάσταση η γλώσσα των Ευαγγελίων, την ανακάλυψε και την ανέδειξε η Αναγέννηση και την αξιοποίησε στο έπακρον ο Διαφωτισμός», σημειώνει το Εκτελεστικό Συμβούλιο της UNESCO, αιτιολογώντας την απόφασή του.

Το Εκτελεστικό Συμβούλιο της UNESCO τονίζει, επιπλέον, πως ιστορικά η ελληνική γλώσσα κατέχει καίρια θέση στη διανόηση, στη γλωσσική έκφραση και διατύπωση θεμελιωδών εννοιών και λέξεων της ευρωπαϊκής και της ευρύτερης διανόησης, οι οποίες δηλώνονται, προσλαμβάνονται ή ανάγονται σε λέξεις-έννοιες της ελληνικής γλώσσας.

Με βάση τα ανωτέρω, το Εκτελεστικό Συμβούλιο της UNESCO αποφάσισε ότι η 9η Φεβρουαρίου προτείνεται ως «Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας», λαμβάνοντας, επίσης, υπόψη του ότι αυτήν την ημερομηνία, το 1857, έφυγε από τη ζωή ο εθνικός ποιητής της Ελλάδας, Διονύσιος Σολωμός.

Υπενθυμίζεται, πως η UNESCO ήδη έχει αναγνωρίσει διάφορα στοιχεία που συνδέονται με την ελληνική γλώσσα. Δύο στοιχεία καταγεγραμμένης πολιτιστικής κληρονομιάς, «Τα μολύβδινα χρηστήρια ελάσματα του Μαντείου της Δωδώνης» και τον «Πάπυρο του Δερβενίου: το αρχαιότερο βιβλίο της Ευρώπης», τα οποία

έχουν καταχωρηθεί στο Διεθνές Μητρώο Μνήμης του Κόσμου (Memory of the World) το 2023 και το 2015, αντίστοιχα. Επίσης, δύο επιπλέον στοιχεία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς: Το «Πολυφωνικό Καραβάνι», το οποίο μελετά, διασώζει και προάγει το πολυφωνικό τραγούδι της Ηπείρου, συμπεριληφθέν το 2020 στο Μητρώο Καλών Πρακτικών Διασώσεως και τον «Βυζαντινό Ψαλμό», που ενεγράφη το 2019 στον Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ανθρωπότητας.

Αυτά αναφέρει, μεταξύ άλλων το Εκτελεστικό Συμβούλιο της UNESCO και αποτελούν ύμνο για την γλώσσα μας και για το έθνος μας. Δίνει απάντηση στους ισχυρισμούς κάποιων προοδευτικών πως δεν υπάρχει συνέχεια της ελληνικής ταυτότητας. Η Ελλάδα, ως έθνος, έχει συνεχή και αδιάλειπτη παρουσία χιλιάδων χρόνων.

Τον πολύτιμο θησαυρό της γλώσσας μας είναι ανάγκη να διαφυλαχτεί ως κόρη οφθαλμού. Δεν έχει ανάγκη εισαγωγής ξενικών λέξεων και προτάσεων. Την αφήνουμε να εξελιχθεί φυσιολογικά και όχι με νόμους οι οποίοι δεν συζητούνται, καν, στην Βουλή.Τα πνεύματα και οι τόνοι είχαν (έχουν) την σημασία τους. Χρήσιμα ήταν και είναι.

Έχουμε υποχρέωση να αγωνιστούμε για την απαλλαγή της από τις περιττές και επιβλαβείς εισαγωγές. Δεν στήνομε οδοφράγματα, σταματάμε να ασελγούμε εις βάρος της.